

Stan i ochrona środowiska w województwie małopolskim w 2017 r.

Ochrona środowiska naturalnego jest jedną z najważniejszych dziedzin gospodarki narodowej. Województwo małopolskie charakteryzuje się dużym udziałem użytków rolnych w ogólnej powierzchni geodezyjnej (60,7%). Jednocześnie w związku z industrializacją regionu istnieje stała konieczność ochrony wód oraz ograniczania emisji zanieczyszczeń powietrza. W ujęciu rocznym pobór wody w województwie zmniejszył się. Do wód lub do ziemi odprowadzono nieco mniej ścieków przemysłowych i komunalnych niż w poprzednim roku. Minimalnie zmniejszyła się ilość wyemitowanych pyłów z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza. Obszary prawnie chronione zajmowały ponad połowę powierzchni województwa. Problem stanowiła rosnąca ilość odpadów na 1 km². W 2017 r. nakłady na ochronę środowiska i gospodarkę wodną były mniejsze niż w 2016 r. i zostały sfinansowane głównie ze środków własnych przedsiębiorstw.

Wykorzystanie i ochrona powierzchni ziemi

Powierzchnia województwa małopolskiego według stanu na dzień 1 stycznia 2018 r. wynosiła 1518,3 tys. ha, tj. 4,9% ogólnej powierzchni Polski. Powierzchnia lądowa zajmowała 98,6% powierzchni geodezyjnej województwa. Według kierunków wykorzystania, największą część powierzchni zie-

mi stanowiły użytki rolne – 921,2 tys. ha¹. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmowały 460,8 tys. ha, a grunty zabudowane i zurbanizowane – 98,5 tys. ha. Pozostała część powierzchni województwa małopolskiego (37,8 tys. ha) to grunty pod wodami powierzchniowymi, a także nieużytki, tereny różne oraz użytki ekologiczne.

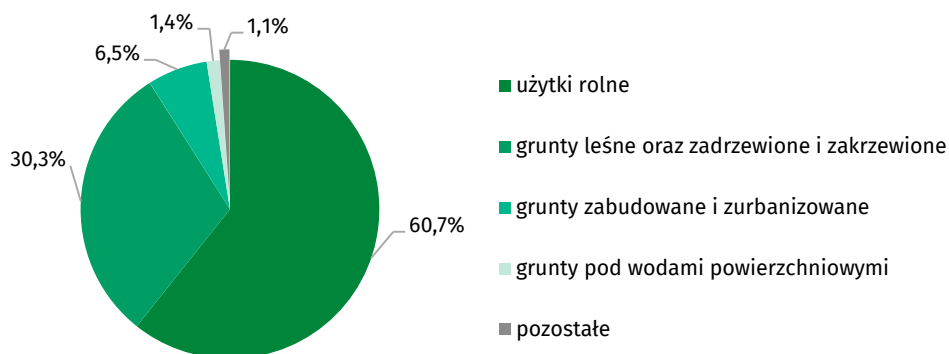
W końcu 2017 r. tereny wiejskie zajmowały łącznie obszar 1352,7 tys. ha i stanowiły 89,1% ogólnej powierzchni województwa małopolskiego, a tereny miejskie – 165,6 tys. ha (10,9%).

Wykorzystanie, zanieczyszczenie i ochrona wód

Woda jest jednym z ważniejszych komponentów środowiska naturalnego, niezbędnym do życia, a także do prowadzenia działalności gospodarczej. W latach 2013–2014 w województwie małopolskim pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności zmniejszył się, co było wynikiem głównie ograniczania poboru wody na potrzeby produkcyjne z ujęć własnych. Następnie trend ten na krótko uległ odwróceniu – w latach 2015–2016 pobór wody zwiększał się. W 2017 r. wyniósł on 525,3 hm³, tj. 5,2% wielkości ogólnokrajowej i był o 1,3% mniejszy niż w 2016 r.

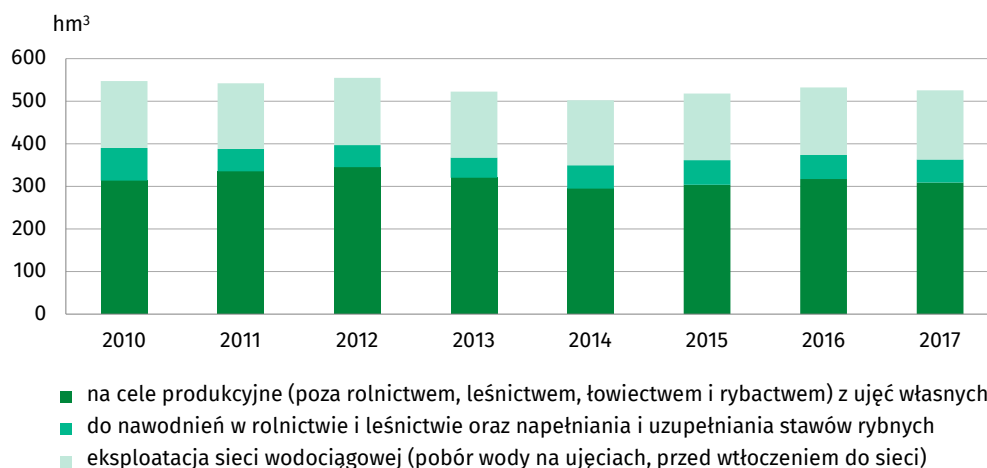
Na cele produkcyjne² pobrano z ujęć własnych 308,7 hm³, czyli relatywnie najwięcej (58,7%) wody, do eksploatacji sieci wodociągowej (pobór wody na

Wykres 1. Struktura wykorzystania gruntów według ewidencji geodezyjnej
Stan w dniu 1 I 2018 r.

¹ Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”.

Wykres 2. Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według celów poboru

ujęciach przed wtłoczeniem do sieci) – 162,7 hm³ (31,0%), a do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych³ – 53,9 hm³ (10,3%).

Spośród powiatów, w 2017 r. największy pobór wody miał miejsce w krakowskim – 264,0 hm³ (ponad połowa poboru wody w województwie, tj. 50,3%), a także w mieście Kraków – 73,5 hm³ (14,0%) i w oświęcimskim – 57,5 hm³ (11,0%). Najmniej wody pobrano w powiecie dąbrowskim – 0,2% poboru wody w województwie, a w dalszej kolejności w mieście Nowy Sącz oraz w powiatach: gorlickim, brzeskim i suskim – po 0,4%.

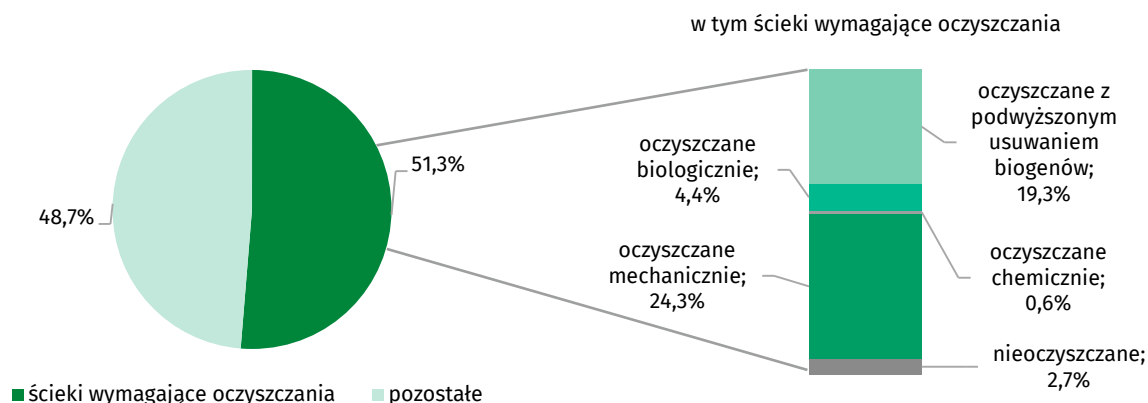
Pobór wody w powiecie krakowskim był przeznaczony w ponad 95% na cele produkcyjne, podczas gdy w Krakowie wiązał się przede wszystkim

z eksploatacją sieci wodociągowej (84,0%). Natomiast w powiecie oświęcimskim znaczna większość (70,8%) poboru była przeznaczona do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych.

W omawianym okresie zużyto 477,8 hm³ wody, tj. 4,9% wielkości krajowej. Było to o 1,0% mniej niż w roku 2016 r. Przemysł zużył 305,0 hm³ wody, w tym 96,9% przeznaczono na cele produkcyjne. Jednocześnie zużycie wody przez wodociągi sieciowe wynosiło 118,9 hm³ (24,9%), a do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie – 53,9 hm³ (11,3% ogólnej ilości zużytej wody).

Na stopień degradacji i zanieczyszczenia zasobów wodnych w znacznym stopniu wpływa ilość wytwarzanych ścieków. W 2017 r. w województwie

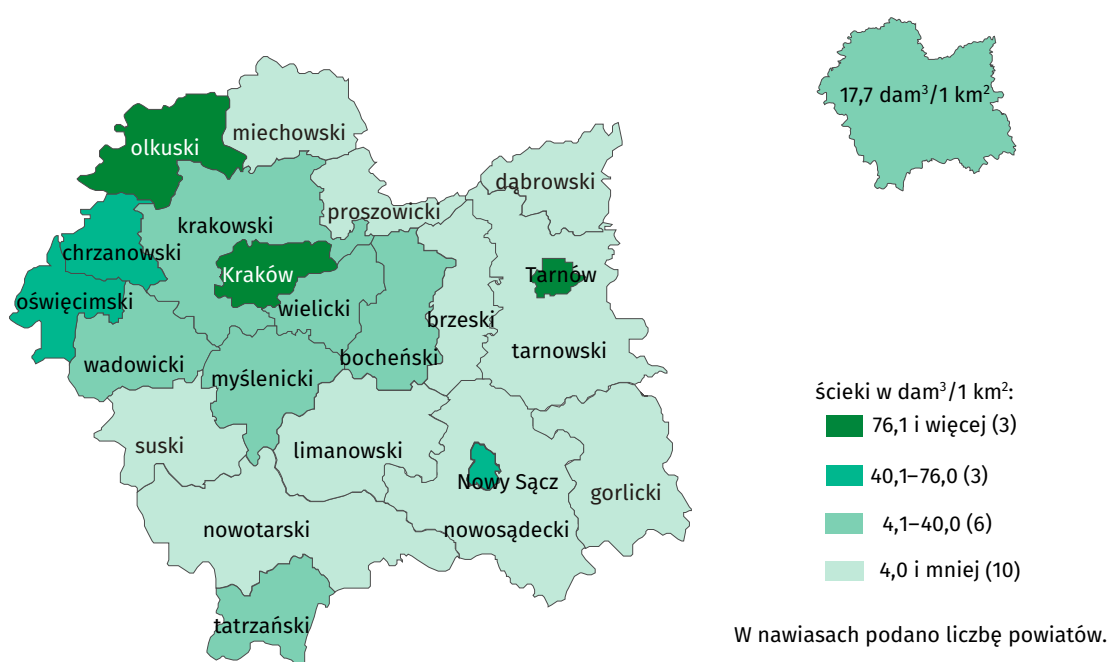
Wykres 3. Struktura ścieków przemysłowych i komunalnych odprowadzonych do wód lub do ziemi w 2017 r.

² Poza rolnictwem (z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt oraz zakładów zajmujących się produkcją roślinną), leśnictwem, łowiectwem i rybactwem. Dotyczy jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków.

³ Dotyczy jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha.

Mapa 1. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi według powiatów w 2017 r.

małopolskim do wód powierzchniowych lub do ziemi odprowadzono $522,2 \text{ hm}^3$ ścieków komunalnych i przemysłowych (tj. 6,2% wielkości ogólnokrajowej). Było to nieco mniej niż w 2016 r. – o 0,2%. Na ścieki odprowadzone bezpośrednio z zakładów przypadło 78,3% ($408,8 \text{ hm}^3$), a pozostała część – na ścieki komunalne. Z ogólnej ilości ścieków, ponad połowa wymagała oczyszczenia, w tym najwięcej oczyszczono mechanicznie.

Powiaty, które wytworzyły najwięcej ścieków wymagających oczyszczenia odprowadzonych do wód lub do ziemi to: powiat olkuski – 43,1% udziału, miasto Kraków – 19,5% i powiat oświęcimski – 5,8%. Jednocześnie najmniej tego typu ścieków odprowadzono w powiatach: proszowickim (0,2%), miechowskim i dąbrowskim (po 0,3% udziału w wielkości wojewódzkiej).

W województwie małopolskim w omawianym roku działało 311 oczyszczalni ścieków (przemysłowych i komunalnych). Wśród nich znajdowały się 243 oczyszczalnie ścieków komunalnych, w tym 177 typu biologicznego i 66 z podwyższonym usuwaniem biogenów.

W ostatniej dekadzie (od 2007 r.) liczba oczyszczalni komunalnych zwiększyła się o 9, natomiast oczyszczalni przemysłowych – spadła o 10. W 2017 r. w stosunku do 2007 r. przybyło 19 oczyszczalni ścieków komunalnych z podwyższonym usuwaniem biogenów, ale ubyło 9 biologicznych i 1 mechaniczną oczyszczalnię ścieków komunalnych. Oczyszczalni ścieków przemysłowych było 68, w tym 40 typu biologicznego (o 1 więcej niż w 2016 r.), a ponadto 19 oczyszczalni typu mechanicznego

i 6 chemicznych (tyle samo, co rok wcześniej) oraz 3 z podwyższonym usuwaniem biogenów (również o 1 więcej niż rok wcześniej).

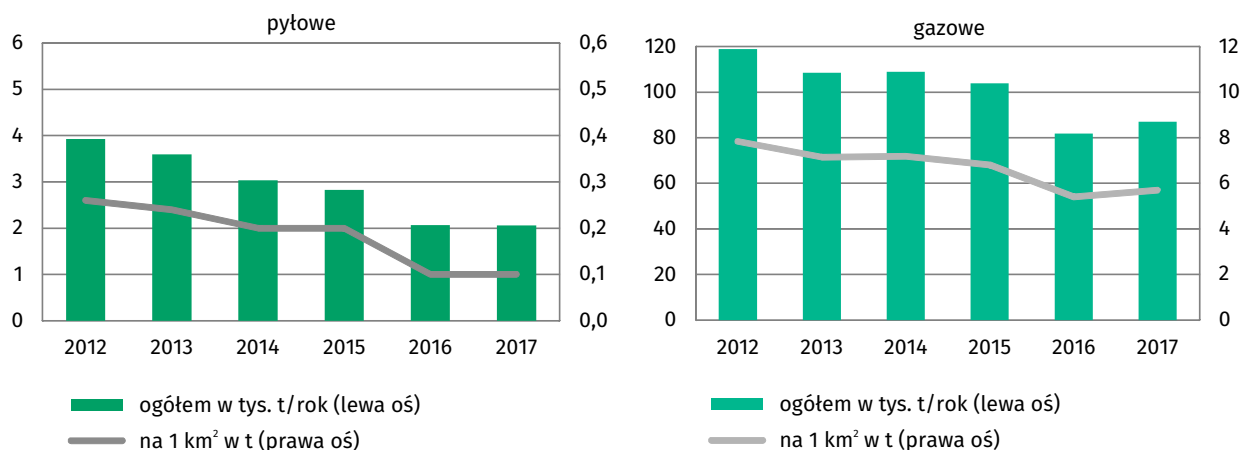
Według danych szacunkowych w województwie małopolskim w 2017 r. 66,1% ludności korzystała z oczyszczalni ścieków. Odsetek ten w ciągu ostatnich lat (do 2016 r.) systematycznie wzrastał. W 2007 r. wyniósł 54,1%, a dla porównania w 2016 r. – 66,3%. W 2017 r. największy odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków odnotowano w Krakowie – 97,7%, Tarnowie – 96,5% i Nowym Sączu – 92,9% oraz w powiatach: tatrzańskim (76,3%), chrzanowskim (72,5%) i oświęcimskim (68,1%), natomiast najmniejszy – w powiatach: proszowickim (33,8%), suskim (36,0%) i miechowskim (37,3%).

Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wpływa (pośrednio) na zmniejszenie zanieczyszczenia wód i gleby. Długość sieci wodociągowej rozdzielczej (bez połączeń prowadzących do budynków i innych obiektów) w 2017 r. w województwie małopolskim wynosiła 20,4 tys. km, czyli więcej o 24,8% niż w 2007 r. i o 1,0% niż w 2016 r. Długość sieci kanalizacyjnej (ogólnospławnej i na ścieki gospodarcze) w relacji do 2007 r. była prawie dwukrotnie większa, a w stosunku do 2016 r. wzrosła o 2,1% i wyniosła 15,9 tys. km.

Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

Duże znaczenie dla ochrony środowiska ma związane z industrializacją regionu ograniczenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych z zakładów przemysłowych. W 2017 r. na terenie województwa działało 139 zakładów szczególnie uciążliwych

Wykres 4. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych

dla czystości powietrza⁴, tj. 7,4% ogółu tego typu zakładów w Polsce. Liczba tych zakładów w województwie małopolskim utrzymała się na poziomie z roku poprzedniego. Większość z nich, tj. 65,5%, posiadała urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych, natomiast 18,0% było wyposażonych w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń gazowych.

Emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych w województwie małopolskim z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza wyniosła w ciągu roku łącznie 89,1 tys. t (bez CO₂). Na przestrzeni ostatnich dwóch lat nieco zmniejszyła się emisja zanieczyszczeń pyłowych (o 0,5%), podczas gdy emisja zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) zwiększyła się o 6,4%.

W 2017 r. z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza wyemitowano 2,1 tys. t zanieczyszczeń pyłowych (0,1 t na 1 km² powierzchni, podobnie jak w kraju), co stanowiło 5,8% ogólnopolskiej emisji pyłów z tego typu zakładów, a także 87,1 tys. t zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) – (5,7 t na 1 km²), tj. 6,3% wielkości krajowej.

W omawianym roku najwięcej zanieczyszczeń pyłowych zanotowano w Krakowie – 0,8 tys. t, czyli 38,7% emisji wojewódzkiej, a w dalszej kolejności w Tarnowie i Trzebini – po 0,3 tys. t (tj. odpowiednio 16,9% i 12,4%). Jednocześnie prawie połowę zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) wyemitowano w powiecie oświęcimskim – 41,3 tys. t (47,5% ogólnej wielkości emisji), a następane znaczące ilości w miastach: Kraków – 16,4 tys. t (18,8%) i Tarnów – 8,5 tys. t (9,8%).

Warto zauważyć, że dwutlenek węgla (CO₂) stanowił 99,2% ogólnej emisji gazów. Ponadto w skład zanieczyszczeń wchodziły m.in. dwutlenek siar-

ki, tlenki azotu, węglowodory oraz tlenek węgla. W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń powietrza zatrzymano i zneutralizowano 725,7 tys. t zanieczyszczeń pyłowych, tj. 99,7% zanieczyszczeń pyłowych wytworzonych i 104,6 tys. t zanieczyszczeń gazowych, tj. 54,6% zanieczyszczeń gazowych wytworzonych (wskaźnik został wyliczony i przedstawiony bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla, ze względu na duże wartości bezwzględne w wielkości jego emisji). Stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń gazowych w latach 2010–2017 ulegał wahaniom w granicach między 45,9% a 58,8%, podczas gdy w przypadku zanieczyszczeń pyłowych cały czas utrzymywał się na stosunkowo zbliżonym, wysokim poziomie od 99,4% do 99,7%.

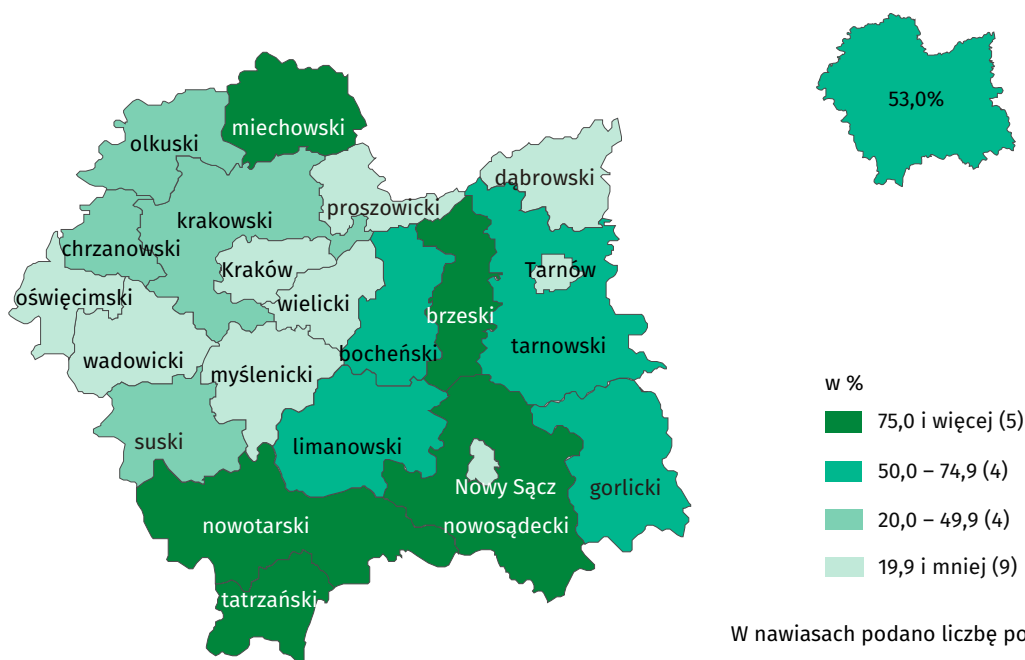
Ochrona przyrody i różnorodności biologicznej

Obszary prawnie chronione w województwie małopolskim według stanu w dniu 31 XII 2017 r. zajmowały łącznie 804,6 tys. ha, co stanowiło 53,0% powierzchni ogólnej województwa i 7,9% powierzchni chronionej w Polsce. W odniesieniu do stanu z 2016 r. powierzchnia obszarów prawnie chronionych wzrosła o 121,5 tys. ha, co było spowodowane głównie zwiększeniem powierzchni rezerwatów przyrody.

W strukturze obszarów objętych ochroną prawną dominowały obszary chronionego krajobrazu (71,1% areatu chronionego oraz 37,7% powierzchni ogólnej), jak również parki krajobrazowe (21,9% areatu chronionego, 11,6% powierzchni województwa). Natomiast parki narodowe o łącznej powierzchni 38,0 tys. ha stanowiły 4,7% powierzchni prawnie chronionej województwa małopolskiego.

⁴ Dotyczy jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarstwo korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późniejszymi zmianami). Ustalona zbiorowość badanych jednostek może być powiększona jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Mapa 2. Powierzchnia obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem według powiatów
Stan w dniu 31 XII 2017 r.

Według powiatów, najwięcej obszarów chronionych odnotowano w nowotarskim – 130,5 tys. ha, nowosądeckim – 125,3 tys. ha oraz w tarnowskim – 105,7 tys. ha. Największy udział obszarów chronionych w powierzchni danego powiatu notowano w: tatrzańskim (92,9%), nowotarskim (88,5%), miechowskim (86,4%), nowosądeckim (80,9%), brzeskim (77,9%) i tarnowskim (74,9%). Natomiast relatywnie najmniej obszarów tego typu posiadało miasto Tarnów (0,1%) oraz powiaty: wielicki (0,3%) i oświęcimski (0,6%). W Krakowie obszary objęte ochroną prawną wynosiły 4,9 tys. ha i stanowiły 14,9% powierzchni miasta.

W omawianym roku na 1 mieszkańca w województwie przypadało 2,4 tys. m² powierzchni obszarów prawnie chronionych, przy czym najwięcej w powiecie miechowskim – 11,8 tys. m², a najmniej w Tarnowie – zaledwie 1 m². W Krakowie na 1 mieszkańca przypadały 64 m² powierzchni prawnie chronionej.

Liczba pomników przyrody w województwie małopolskim w końcu 2017 r. wyniosła 2210, w tym większość (77,9%) stanowiły pojedyncze drzewa w liczbie 1722. W dalszej kolejności były to grupy drzew – 197 i skałki – 163. Województwo małopolskie skupiało 6,1% ogólnej liczby pomników przyrody w kraju. Według powiatów najwięcej pomników przyrody było w krakowskim (434), mieście Kraków (311) i w powiecie nowosądeckim (157). Inne formy ochrony przyrody, które występowały na terenie województwa to: 81 stanowisk dokumentacyjnych, 45 użytków ekologicznych oraz 10 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

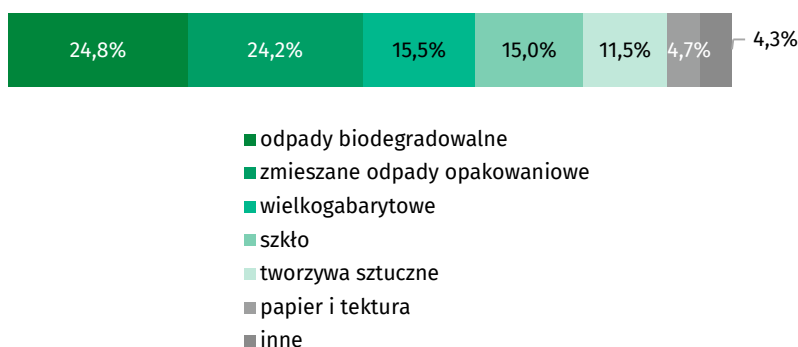
W końcu 2017 r. w województwie ochroną objętych było 85 rezerwatów przyrody o łącznej powierzchni 3,4 tys. ha. W odniesieniu do roku 2016 ich powierzchnia zwiększyła się o 59,3 ha (1,8%). Pod ścisłą ochroną znajdowało się 229,2 ha, tj. 6,7% powierzchni rezerwatów. Najliczniejsze w województwie były rezerваты chroniące ekosystemy leśne (43) o łącznej powierzchni 2,1 tys. ha oraz rezerваты krajobrazowe (15) o łącznej powierzchni 0,8 tys. ha. Przeciętna powierzchnia rezerwatu wynosiła 40,3 ha, przy czym najmniejsze były rezerваты stepowe (średnio 5,3 ha), a największe torfowiskowe (jeden obiekt – 114,6 ha). Średnia powierzchnia rezerwatów leśnych wyniosła 48,0 ha.

Odpady

W województwie małopolskim nadal występuje problem zanieczyszczenia środowiska dużą ilością wytworzonych i nagromadzonych odpadów. Ogólna ilość odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) dotychczas składowanych (nagromadzonych⁵) wykazywała tendencję rosnącą i w końcu roku 2017 wyniosła 124,9 mln t, tj. 7,2% wielkości krajowej. Było to o 10,4% więcej niż w 2016 r. Na 1 km² powierzchni województwa przypadało 8,2 tys. t odpadów, według powiatów najwięcej w Krakowie – 106,9 tys. t km², powiecie olkuskim i chrzanowskim – odpowiednio: 66,2 i 48,7 tys. t km². Ponad połowa (54,1%) wojewódzkiej ilości odpadów nagromadzonych w środowisku oraz 43,0% odpadów wytworzonych w ciągu roku koncentrowało się w 8 miastach,

⁵ Na składowiskach (hałdach, stawach osadowych) własnych.

Wykres 5. Struktura odpadów komunalnych zebranych selektywnie w 2017 r.

takich jak: Kraków, Trzebinia, Oświęcim, Libiąż, Skawina, Alwernia, Bukowno i Tarnów.

W 2017 r. 142 zakłady⁶ (objęte badaniem) wytworzyły 5,7 mln t odpadów (5,0% w skali kraju), tj. więcej o 17,5% niż w 2016 r. Liczba zakładów wzrosła o 1 w stosunku do roku poprzedniego. Odpady poddane odzyskowi stanowiły 54,0% wszystkich odpadów wytworzonych w ciągu roku, 39,6% przekazano innym odbiorcom, 4,2% odpadów unieszkodliwiono, a pozostałe 2,2% zmagazynowano czasowo.

W ostatnich latach ilość wytworzonych odpadów komunalnych stale rośnie. W 2017 r. odebrano lub zebrano ponad milion ton (1004,5 tys. t) odpadów, co oznacza wzrost o 3,0% w stosunku do roku poprzedniego. Na 1 mieszkańca w województwie przypadało 296,7 kg odpadów komunalnych zebranych (zmieszanych i wyselekcjonowanych) w ciągu roku (w kraju średnio 311,5 kg).

W omawianym roku ilość odpadów zmieszanych bez wyselekcjonowanych wyniosła 700,2 tys. t., tj. 8,0% w skali kraju. Z ogólnej ilości stałych zebranych odpadów komunalnych (bez wyselekcjonowanych) 84,7% pochodziło z gospodarstw domowych, a 15,3% z pozostałych źródeł. Wywieziono 1764,3 ton³ nieczystości ciekłych, tj. o 0,4% mniej niż w 2016 r.

Selektywnie zebrano 304,4 tys. t (tj. 30,3% odpadów komunalnych), w tym najczęściej (prawie 1/4) stanowiły odpady biodegradowalne, a w dalszej kolejności zmieszane odpady opakowaniowe oraz wielkogabarytowe, a także szkło, tworzywa sztuczne, papier i tektura. Ogólna ilość selektywnie zebranych odpadów była o 14,3% większa niż w 2016 r. wytworzonych w ciągu roku koncentrowało się w 8 miastach, takich jak: Kraków, Trzebinia, Oświęcim, Libiąż, Skawina, Alwernia, Bukowno i Tarnów.

W 2017 r. 142 zakłady (objęte badaniem) wytworzyły 5,7 mln t odpadów (5,0% w skali kraju), tj. więcej o 17,5% niż w 2016 r. Liczba zakładów

wzrosła o 1 w stosunku do roku poprzedniego. Odpady poddane odzyskowi stanowiły 54,0% wszystkich odpadów wytworzonych w ciągu roku, 39,6% przekazano innym odbiorcom, 4,2% odpadów unieszkodliwiono, a pozostałe 2,2% zmagazynowano czasowo.

Podstawowym sposobem unieszkodliwiania odpadów komunalnych jest w dalszym ciągu ich deponowanie na składowiskach. W 2017 r. 124,9 tys. t zebranych odpadów zmieszanych zdeponowano na składowiskach własnych. Powierzchnia składowania odpadów (niezrekultywowana; według stanu w końcu 2017 r.) wynosiła 749,2 ha i w porównaniu z końcem 2016 r. zwiększyła się o 3,1%. Najwięcej niezrekultywowanych terenów składowania odpadów znajdowało się w Krakowie (274,4 ha), a następnie w powiecie chrzanowskim (115,2 ha) i w Tarnowie (105,2 ha).

Ponadto, w końcu roku 2017 było 16 czynnych kontrolowanych składowisk (zajmujących powierzchnię 95,3 ha) oraz 287 nielegalnych wysypisk. W ciągu roku zlikwidowano 1,6 tys. dzikich wysypisk śmieci.

Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska

Zapobieganie degradacji środowiska wymaga ponoszenia nakładów finansowych na ekologiczne przedsięwzięcia. W 2017 r. nakłady na ochronę środowiska w województwie małopolskim ukształtowały się na najniższym od 2010 r. poziomie i wyniosły 495,9 mln zł (w cenach bieżących), tj. 7,3% nakładów w Polsce poniesionych na ten cel. W odniesieniu do 2016 r. spadły o 34,1%.

Najwięcej środków pieniężnych przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód – 201,3 mln zł, tj. 40,6% nakładów ogółem, w tym głównie na sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe – 81,8% i na oczyszczanie ścieków – 17,3%. Na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu wydatkowano 173,4 mln zł, tj. 35,0% nakładów ogółem.

⁶ Dotyczy zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. ton odpadów lub nagromadziły 1 mln ton i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w 2017 r. wyniosły również najmniej od 2010 r. – 108,1 mln zł (5,2% nakładów krajowych), co oznacza spadek w stosunku do poprzedniego roku o 34,6%. Największy udział w nakładach ogółem stanowiły środki przeznaczone na ujęcia i doprowadzenia wody (75,8%), a w dalszej kolejności na zbiorniki i stopnie wodne (10,4%).

Podstawowym źródłem finansowania nakładów na ochronę środowiska były środki własne w wy-

sokości 363,5 mln zł, tj. 73,3% ogólnej wielkości nakładów, środki z zagranicy – 58,1 mln zł (11,7%), jak również fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje) – 43,2 mln zł (8,7%).

Na gospodarkę wodną ze środków własnych przeznaczono 84,0 mln zł, tj. 77,8% ogólnej kwoty nakładów, z funduszy ekologicznych (pożyczek, kredytów i dotacji) pochodziło 9,5 mln zł (8,8%), a ze środków z budżetu centralnego – 6,7 mln zł (6,2%).

Opracowanie sygnałowe zawiera statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej w województwie małopolskim. Zakres prezentowanych danych odpowiada aktualnemu stanowi prawnemu w tej dziedzinie.

Podstawowe źródło danych stanowią badania statystyczne GUS oparte głównie na sprawozdawczości rocznej oraz zbiory administracyjne. Szczegółowe uwagi metodologiczne można znaleźć w publikacji „Ochrona środowiska 2017” na stronie internetowej <http://stat.gov.pl>.

Opracowanie **Anna Dziedzic**
a.dziedzic@stat.gov.pl | tel. 12 361 01 18

Informacja dla mediów **Renata Ptak**
r.ptak@stat.gov.pl | tel. 12 361 01 51

